Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

[redacted]
(per e-mail verstuurd)

Datum 12 april 2022
Behandeld door [redacted]
Onderwerp Beslissing op uw verzoek in het kader van Wet openbaarheid bestuur d.d. 14 maart 2022.

Geachte mevrouw [redacted]

In uw e-mail van 14 maart 2022, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht over het beleid ten aanzien van het terugvorderen van te veel betaalde bijstandsuitkering op grond van de Participatiewet.

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij e-mail van 18 maart 2022.

Uw verzoek valt niet onder de Wob, omdat alle informatie die u verzoekt al openbaar is of niet in documenten is vervat. Het document dat betrekking heeft op uw Wob-verzoek betreft de Beleidsregels Handhaving, Participatiewet, IOAW,IOAZ en Bbz 2021: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2022-63776.html (hierna: beleidsregels). Deze beleidsregels is het enige document dat bestaat ten aanzien van het onderwerp van uw Wob-verzoek. Deze beleidsregel is al openbaar. In de beantwoording van uw vragen verwijzen wij expliciet naar artikelen van deze beleidsregels. Hieronder vindt u de beantwoording op uw vragen:

Punt 1 t/m 3
U heeft op 28 maart 2022 contact met ons gehad. Tijdens dit gesprek heeft u aangegeven dat het afdoende is als wij in dit besluit, voor wat betreft de afhandeling van punt 1 t/m 3, het volgende schriftelijk aan u bevestigen: Afdeling Handhaving maakt geen gebruik van aparte lijsten met daarin gegevens over iemands nationaliteit, afkomst, geboorteplaats of andere gegevens.

Er zijn geen documenten bij de gemeente Amsterdam met de door u gevraagde informatie.

Verder is het goed om nog te vermelden dat een rechtmatigheidsonderzoek wordt gestart, als er bij ons een signaal binnenkomt waaruit blijkt dat er gerede twijfel is over de juistheid van de gegevens die van de klant bekend zijn. Zo een signaal kan gegeven worden door bijvoorbeeld andere organisaties en burgers. Als een dergelijk signaal binnenkomt, dan is het van belang om eerst een dossieronderzoek uit te voeren, waarbij het gaat om het controleren van de juistheid van de gegevens uit de beschikbare uitkeringsadministratie in relatie tot de feitelijke situatie. Als de twijfel over de rechtmatigheid van de bijstandsuitkering, door het raadplegen van de uitkeringsadministratie, niet is weggenomen, dan kan worden overgegaan tot een zwaarder instrument, zoals bijvoorbeeld een huisbezoek. In het algemeen prevaleert een dossieronderzoek (lichte maatregel) boven een zware maatregel, zoals een huisbezoek. Ik verwijs u graag naar onze beleidsregels, waarin in hoofdstuk één informatie verstrekt wordt over de werkwijze van de afdeling Handhaving.

Punt 4 en 5:
De Participatiewet geeft de afdeling Handhaving de bevoegdheid om te controleren of het recht op uitkering nog bestaat en op welke manier dit gedaan zal worden. Met name jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep, maar ook de Algemene wet bestuursrecht (bijvoorbeeld de algemene beginselen behoorlijk bestuur) stellen kaders waarbinnen dit mag gebeuren. Artikelen 3:2 en 3:4, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht verplichten ons om bij de voorbereiding van een terugvorderings- en invorderingsbesluit alle relevante factoren en omstandigheden te verzamelen, zodat een goede belangenafweging gemaakt kan worden.

Verder is voor zowel het vaststellen van een vordering, als gevolg van te veel of ten onrechte betaalde bijstandsuitkering, als het terugvorderen van deze bijstandsschuld bij de schuldenaar geen rechterlijke tussenkomst vereist. De Participatiewet verplicht de gemeente om terug te vorderen, als de informatieplicht wordt geschonden (artikel 58, lid 1). Daarnaast is er een aantal situaties, waarin de gemeente de bevoegdheid heeft om tot terugvordering van bijstand over te gaan (artikel 58, lid 2). Ik verwijs u hiervoor graag naar artikel 11 van onze beleidsregels.

Als de schuldenaar zich niet aan de aflossingsverplichting houdt, dan kan de gemeente aan de hand van een dwangbevel tot beslaglegging overgaan. Het dwangbevel geeft een executoriale titel (artikel 4:116 Awb). Bij dit besluit om tot invordering, van een teveel of onterecht verstrekte bijstandsuitkering, over te gaan, wordt rekening gehouden met de omstandigheden waaronder de vordering is ontstaan. Bij vorderingen als gevolg van een schending van de inlichtingenplicht, geldt dat de invordering strikt en zo snel mogelijk plaatsvindt. Voor alle andere vorderingen geldt dat op verzoek van de betrokkene sociale incasso kan worden toegepast. Hiermee wordt voorkomen dat mensen met problematische schulden verder in de problemen komen. Ik verwijs u ook graag naar artikelen 3,6, 7 en 16 van onze beleidsregels.

Punt 6:
Naast hetgeen in de eerste alinea vermeld onder punt 5, vermelden wij voor de schuldenaar, in het terugvorderingsbesluit, duidelijk hoe een vordering tot stand komt. Daarnaast zorgen we ervoor dat uit de motivering duidelijk blijkt wat de gedachtegang van ons is geweest. Wij sluiten hiermee aan bij artikel 3:46 Awb. Dat eist dat een besluit gemotiveerd moet zijn.

Punt 7:
Op maandag 28 maart 2022 hebben wij samen met u helder gekregen dat u met formulieren van de afdeling Handhaving naar de standaardrapportage refereert. Deze standaardrapportage is voor intern gebruik en is geen formulier voor de klant, zoals u heeft aangegeven. In deze standaardrapportage staan kopjes die ingevuld worden over dat iemand aan het werk is en bijvoorbeeld waar deze persoon aan het werk is en de hoogte van het inkomen. Er staat geen sanctie voor het niet volledig invullen van deze rapportage.

De Inkomensconsulent stelt deze standaardrapportage op met een advies over hoe om te gaan met de inkomsten van de persoon die het betreft. Daarna wordt deze standaardrapportage overgedragen aan een medewerker van Terugvordering.

Punt 8 en 9:
Het is ook mogelijk dat een vordering ontstaat als de burger niet verwijtbaar handelt. Dit is het geval als de burger ten onrechte (verwijtbaar of niet verwijtbaar) bijstand heeft ontvangen. Dit wordt dan teruggevorderd en zodoende heeft hij een schuld bij de gemeente.

Punt 10:
Om tot terugvordering over te gaan, is het van belang dat op basis van de aangeleverde stukken van de burger een aanwijsbare vordering aanwezig is. Als deze aanwijsbare vordering niet aanwezig is, dan wordt niet tot terugvordering overgegaan. Als dit toch wordt gedaan, zonder aanwijsbare vordering, dan moet het terugvorderingsbesluit zo snel mogelijk worden teruggedraaid.

Punt 11:
Op 21 maart 2022 heeft u uw Wob-verzoek aangevuld met de vraag welke algoritmes de Gemeente Amsterdam ten aanzien van de uitvoering van de Participatiewet gebruikt en of bij de vaststelling van vorderingen ook algoritmes worden gebruikt. Voor het gemak hebben we deze aanvulling op het Wob-verzoek punt 11 genoemd.

Afdeling Handhaving maakt geen gebruik van algoritmes ten aanzien van de uitvoering van de Participatiewet en ook niet bij de vaststelling van vorderingen. We zijn wel aan het onderzoeken/verkennen of het gebruik van algoritmen van toegevoegde waarde kan zijn.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam,
Namens deze,

R.H. Visser
Directeur Inkomen